

der og i visse tilfælde systemskader. Systemskader bør som hovedregel kun være omfattet i det omfang, producenten, leverandøren, importøren eller forhandleren undlader at gøre opmærksom på risici, der kan være forbundet med brugen af et produkt, en vare eller en tjenesteydelse. Dog bør medicinalvarer generelt være omfattet for så vidt angår systemskader. Hensigten hermed er dels at sikre forbrugerne erstatning for de uhyggelige skader, som medicinalvarer kan forårsage, uden at forbrugeren har mulighed for at vurdere disse, og dels at fremme udviklingen af mindre risikofyldte medicinalvarer. Udviklingskader bør derimod generelt være omfattet af lovgivningen, idet producenten må have ansvaret for, at et produkt, der sendes på markedet, er tilstrækkeligt undersøgt, inden det stilles til forbrugers disposition.

Det er samtidig klart, at producent, leverandør, importør eller forhandler ikke altid pådrager sig ansvar, fordi et produkt, der er markedsført og solgt, forvolder død eller skade. For at ifalde ansvar må det samtidig være en forudsætning, at forbrugeren har brugt produktet, varen eller tjenesteydelsen efter hensigten og har fulgt brugsanvisningen og iagttaget de vejledninger, anvisninger og eventuelle advarsler m.v., producenten eller andre skriftligt har forsynet produktet, varen eller tjenesteydelsen med. På samme måde bør forhold ved produktets anvendelse af sundheds- og sikkerhedsmæssig karakter, som var eller burde være brugeren bekendt, føre til, at ansvaret reduceres og i nogle tilfælde helt bortfalder.

For at sikre forbrugeren en reel økonomisk beskyttelse mod følgerne af produktskader må udgangspunktet i tvivlstilfælde være, at produktet, varen eller tjenesteydelsen har forårsaget skaden. Derfor skal det i lovgivningen sikres, at producenten, leverandøren, importøren eller forhandleren har bevisbyrden for, at en skade eller i værste fald et dødsfald ikke skyldes forhold ved eller omkring produktet, varen eller tjenesteydelsen.

For at sikre, at den økonomiske beskyttelse kan blive reel for forbrugeren, er det også nødvendigt at sikre, at forbrugeren altid kan få en eventuel erstatning udbetalt. Derfor foreslås det, at der i forbindelse med lovgivningen skal oprettes lovpligtige garantifonde og/eller kollektive forsikringer finansieret af dem, der i henhold til lovgivningen kan pådrage sig ansvar, og over for hvilke erstatningskrav kan gøres gældende, såfremt andre ikke kan gøres ansvarlige, eller såfremt den, der gøres ansvarlig, ikke formår at udbetale erstatningen. Der bør heller ikke stilles hindringer for, at producenter, importører, leverandører, forhandlere o.lign. får mulighed for at forsikre sig yderligere mod produktansvar. Dog bør det overvejes, om der ikke af hensyn til deres egeninteresse i at holde farlige produkter fra markedet skal være et krav til sådanne forsikringer om en selvrisiko af et vist omfang.

Det skal efter socialdemokratiets opfattelse sikres, at lovgivningen ikke kan fraviges til ugunst for forbrugeren. Der skal således – uanset anden lovgivning eller regler udstedt i medfør heraf – altid kunne opnås erstatning efter de regler, der er foreskrevet i loven om produktansvar. Derimod skal intet være til hinder for, at der i særlovgivning stilles strengere krav til produkterne og markedsføringen af produkterne i bredeste forstand og dermed et udvidet erstatningsansvar set i forhold til det, der følger af lov om produktansvar.

I den forbindelse bør det også præciseres, at det ikke er en forudsætning for at ifalde ansvar, at der i henhold til anden lovgivning, herunder produkt-sikkerhedslovgivningen, er stillet særlige krav til produktet eller markedsføringen. Alene det forhold, at et produkt, en vare eller en tjenesteydelse omsættes, gør, at ansvar kan gøres gældende.

Ligesom ved beslutningsforslaget om en lovgivning vedrørende produktsikkerhed, nr. B 92, mener socialdemokratiet, at det bør overvejes at lave særskilte regler for medicinalvarer i forbindelse med gennemførelsen af denne lovgivning.